

Cinc consideracions sobre el resultat del 21D

written by Joan Fonollosa | 23 de desembre de 2017

Escric aquest article el matí del dia 22 i, per tant, sense els resultats definitius oficials que podrien fer variar les dades disponibles a hores d'ara; tanmateix sembla difícil que aquesta precisió –que trigarà uns quants dies a arribar– i les notícies que es puguin produir mentrestant facin variar gaire aquestes consideracions.

1. Hem guanyat les eleccions. I punt.

El primer de tot és que hem guanyat i ja no ens hem de deixar dir que “no tenim majoria” i la cantarella del 48%. Això eren unes eleccions, i a les eleccions es compten escons: el bloc JxCat, ERC i CUP n'ha obtingut 70 i la resta 65: majoria absoluta. Fi de la història. Qui vulgui comptar vots, que faci un referèndum.

2. L'error d'ERC.

Em sap molt de greu haver-ho de dir, però s'ha de dir si volem analitzar bé la realitat: no reeditar JxSí ha estat un error.

Matemàticament, la llei d'Hondt és clara: amb els mateixos vots, una sola llista sempre obté els mateixos o més escons que dues o més llistes. Amb les dades disponibles no ha afectat el resultat, però és possible que quan tinguem les dades definitives els mateixos vots en una llista donin 68 o 69 diputats (majoria absoluta) i no 66. De fet, a Barcelona va de 13 vots, a Girona de 17 i a Tarragona de 29 no treure un escó més amb la llista unitària.

Només la possibilitat de recollir vots que junts no es recollirien justificaria anar separats: pot ser el cas de la CUP, que pretenia “pescar” vots dels Comuns que mai no

votarien un candidat “de dretes”, però no en el cas d’ERC i PDCat. Per no parlar que ens estalviariem la imatge d’Arrimadas dient que “ha guanyat les eleccions”.

Junqueres s’estava fent una gran imatge d’estadista com futur president de la República, que el declivi del PDCat i la promesa de Puigdemont de no presentar-se un cop feta la independència l’hi posaven en safata. Però ha volgut ser-ho abans d’hora i l’ha malmesa. Les presses i el partidisme són males conselleres.

3. La davallada de la CUP (i del PP).

A molts ha sorprès la davallada de la CUP: més de cent mil vots (un 60%). La realitat és que probablement els seus resultats del 2015 no corresponien a la seva implantació real. Era un resultat inflat, fruit de la bona tasca de David Fernández i que una certa part d’electors de JxSí no s’acabaven de refiar de Mas com a líder independentista. Però ara, després dels errors comesos a l’inici de la legislatura, l’1-0, amb Puigdemont i quatre consellers a Brussel·les i Junqueras, Forn i els Jordis a la presó, aquests vots prestats (la majoria d’ERC, segurament) han tornat al seu lloc.

Una cosa semblant, però al revés, ha passat amb el binomi PP-C’s: votar Ciutadans ha permès als *peperos* votar el mateix de sempre sense haver de sentir remordiments pels cops de porra de l’1-0. Faria bé Arrimadas de no oblidar-ho.

Però JxCat i ERC sumen 66 escons, és a dir que la majoria independentista encara depèn de la CUP. Esperem que, malgrat el costum de canviar de diputats a cada legislatura, aquesta vegada ja vinguin ensenyats i no cometin els errors que van fer a l’inici de l’anterior.

4. Atenció al govern!

És possible el “govern d’esquerres” que propugnen els Comuns? A primera vista sembla que no: ERC, PSC, Comuns i CUP sumen 61

escons, lluny de la majoria absoluta. Però compte! Amb una abstenció de Ciutadans seria possible una investidura de Junqueras en segona volta, fins i tot amb el vot en contra de la CUP i del PP: 57 a 41 i 37 abstencions.

Impensable? Ja ho veurem. L'Estat espanyol és molt bèstia i amb Junqueras exculpat, Puigdemont "fugit de la justícia" i unes quantes excuses de mal pagador com que cal "unir el país" o "cosir ferides", més el famós 48%, tot és possible. Les situacions personals i les presses de Junqueras per ser president donen per molt.

El mateix es podria dir per l'altra banda, és clar. En aquest cas es vendria com una "gran coalició" amb les mateixes excuses, fins i tot amb la "generositat" d'Arrimades "cedint" la presidència a Puigdemont. En aquest cas, a més, és més fàcil perquè C's i JxCat sumen majoria absoluta. Altra vegada les situacions personals i el "gen pactista convergent" poden fer molt de mal.

Impossible? No ho sé. Espanya s'hi juga el ser o no ser i per poc que a Madrid hi hagi algú que pensi, de cants de sirena n'hi haurà segur. Confiem que tant Puigdemont com Junqueras siguin capaços de resistir-los. Temps al temps.

5. Hi ha hagut tupinada?

L'ombra de la tupinada ha planat sobre aquestes eleccions des del primer dia. I les situacions diguem-ne insòlites s'han succeït a ritme vertiginós: candidats empresonats o a l'exili, restriccions que voregen el ridícul (com prohibir el color groc), una Junta Electoral que es nega a acreditar observadors internacionals (no n'hi ha prou a ser honrat, a més cal semblar-ho!) o que troba normal que TVE no emeti un spot electoral de la CUP mentre considera excessiu que TV3 doni un minut d'informació cada mitja hora de la manifestació de Brussel·les, l'afer de les targetes censals misterioses, les ja tradicionals dificultats en el vot exterior i per correu,

junt amb el vídeo que ha corregut per les xarxes d'unes persones enviant un grapat de vots per correu des de Melilla i els sobres amb paperetes de C's a les cabines electorals (en més d'un lloc, la qual cosa apunta a una operació planificada), etc. Un cúmulo de coses que no augura res de bo. Veurem què dona de si el recompte definitiu.

Una segona observació: el dia 1-0 es van recomptar 2.040.000 vots pel Sí, a més d'uns 770.000 que no es van recomptar perquè la policia es va endur les urnes. Si en aquestes urnes hi havia una participació del 53% amb un 90% de Sí (les dades mitjanes de tot Catalunya) vol dir uns 365.000 vots més. Si en aquelles condicions hi va haver un total d'uns 2.400.000 vots afirmatius, és creïble que ara les tres candidatures baixin un 15% i només en sumin 2.063.000? Aquests vots que falten són tots els 323.000 vots dels Comuns? Estrany.

Per acabar-ho d'adobar, una anècdota personal: vaig assistir al recompte de la "meva" mesa a l'Eixample. El recompte es va fer en unes condicions deplorables des del punt de vista formal tal com marca la llei; com que entre apoderats d'ERC, JxCat i la CUP, més ciutadans com jo, hi havia deu persones mirant, no va passar res que afectés el resultat numèric, però no sé què podria haver passat en altres circumstàncies (amb l'article acabat m'arriba la notícia d'una mesa a Reus on va haver d'intervenir la policia perquè el president manipulava vots en favor de C's).

Una primera irregularitat va ser que els vots per correu no es van dipositar a l'urna, sinó que es van afegir al final a les piles de paperetes, cosa que em va permetre fer un recompte personal d'aquest vot: 4 PSC, 3 C's, 3 Comuns, 3 JxCat, 1 ERC i 1 CUP. Tornaré després sobre això.

Una altra irregularitat és que un cop oberta l'urna no es van barrejar les paperetes abans d'extreure-les, de manera que els primers vots que van sortir-ne van ser els dels tres membres de la mesa (no hi havia interventors). Doncs bé, els sis

primers vots a sortir eren tots de Ciutadans. I ara una mica d'estadística: C's va treure un 18,7% dels vots en aquesta mesa i això no és una mostra, sinó la població sencera. En aquestes condicions, la probabilitat que tres persones escollides a l'atzar siguin totes de C's és del 0,7%, prou baixa per cridar l'atenció. Sens dubte una sola observació és massa poc per concloure res i segurament no es podrà obtenir altra informació d'altres meses de Catalunya, però personalment opino que estén una ombra de dubte sobre el mètode del sorteig (recordem el que he comentat abans sobre el cas de Reus).

I torno al vot per correu: 10 vots contra la independència (66,7%) i 5 a favor (33,3%) Però el resultat de la mesa va ser 53,6% a favor i 46,4% en contra (incloent-hi blancs, nuls i minoritaris). I l'estadística diu que la probabilitat que en extraure a l'atzar 15 vots d'aquesta població, 10 siguin contraris és del 6,1%. De fet, la probabilitat que de 15 vots a l'atzar n'hi hagi 8 o més contraris és del 38,8% Més precís encara: tècnicament, la prova de Xi quadrat –la usual en proves de control de qualitat– diu que la probabilitat que la distribució del vot per correu correspongui a la mateixa població de l'urna és del 80,2%, lluny del 95% que se sol exigir per acceptar la hipòtesi.

Torno a repetir: tot allò que té una probabilitat diferent de zero pot passar, i una mesa no és prou per treure conclusions serioses però... tantes coses amb una probabilitat tan baixa a mi em fan pudor, què voleu que us digui.

Addenda

Els resultats han estat els pitjors per deixar ningú content. Els espanyolistes no ho poden estar: C's ha guanyat, però és una victòria pírrica perquè malgrat el joc brut i tota la resta, la majoria continua essent independentista. I nosaltres tampoc, perquè encara que tenim la majoria d'escons continuem per sota del 50% en vots, cosa que habilita Europa per seguir

fent l'orni. Tret, és clar, que es demostrí que hi ha hagut tupinada.

En qualsevol cas, hi ha molta feina a fer.